

DALMACIJAVINO dd, Split
U STEČAJU
11.St-49/2012
Stečajna upraviteljica
Natalija Mladineo,dipl.oec.

Republika Hrvatska
TRGOVAČKI SUD U SPLITU
SPLIT
15 -01- 2018

Predano za poštu obično-prep. dne 20
POŠTA
Broj primjerka priloga
Potpis
Split, 12.01.2018.

TRGOVAČKI SUD U SPLITU
n/p Stečajne sutkinje
gđe Ane Golub Gruić

U prilogu se dostavlja preslika presude VTS-a u predmetu 32Pž-8119/2014-2, a u predmetu tužitelja Dalmacijavino dd u stečaju protiv tuženika Republike Hrvatske.

Sa štovanjem,

PRILOG:
Kao u tekstu

Stečajna upraviteljica:

Natalija Mladineo,dipl.oec.

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

10 -01- 2018

32 PŽ-8119/2014-2

3465 m

Republika Hrvatska
TRGOVAČKI SUD U SPLITU
S P L I T
02 -01- 2018
Prisla poštom
Predano za poštu odlično-prop. dana 20
POŠTA
Prisla primljena
neodržano
KN
POTPIS

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Alice Pelicarić, predsjednice vijeća, dr. sc. Srđana Šimca, suca izvjestitelja i Lenke Čorić, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja DALMACIJAVINO d.d. u stečaju, Split, Obala Kneza Domagoja 15, OIB 07837847925, kojeg zastupa punomoćnik Vinko Samardžić, odvjetnik u Splitu, Kavanjinova 5, protiv tuženika REPUBLIKA HRVATSKA, OIB 52634238587, kojeg zastupa Županijsko državno odvjetništvo u Splitu, radi isplate iznosa od 75.000.000,00 kn, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-1885/2012 od 1. srpnja 2014., 14. prosinca 2017.

presudio je

Odbija se tužiteljeva žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-1885/2012 od 1. srpnja 2014.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi na isplatu tužitelju naknade u iznosu od 75.000.000,00 kn zajedno s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama. Ovom presudom je tužitelju ujedno naloženo tuženiku naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 200.000,00 kn.

Tužitelj tužbom od tuženika zahtijeva isplatu tržišne vrijednosti uloženog te vrijednost objekata i postrojenja izgrađenih na pomorskom dobru, kao i vrijednost građevinskih poboljšica s uračunatim komunalijama i kompletnim komunalnim uređenjem ovih nekretnina.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 24. travnja 1997. su nekretnine, zgrade i zemljište na kojima je tužitelj imao pravo korištenja, ušle u obuhvat Lučke uprave Split. Na brojnim nekretninama koje je koristio tužiteljev prednik počevši od šezdesetih godina pa do 9. lipnja 2011., tužitelj je svojim angažmanom i o svom trošku izgradio objekte, proizvodne i skladišne, administrativne i dr., u svrhu obavljanja svoje registrirane djelatnosti. One predstavljaju jedinstvenu cjelinu kojim je upravljao tužitelj. Svi izgrađeni objekti uneseni su u temeljni kapital društva prilikom pretvorbe. Kako su ove nekretnine ranije bile uknjižene kao društveno vlasništvo i s obzirom na to da su po sili zakona uknjižene kao pomorsko dobro, tužitelj nikada nije bio uknjižen kao njihov vlasnik. Međutim, tužitelju pripada pravo na naknadu s osnove uloženog u te nekretnine koju naknadu je dužan platiti tuženik i to prema tržišnoj vrijednosti.

Tuženik je osporio osnovanost tužbenog zahtjeva. Tužitelju ne pripada pravo na naknadu za objekte koji su kao ulaganje procijenjeni u vrijednosti temeljnog kapitala u postupku pretvorbe. To ulaganje u cijelosti dijeli sudbinu zemljišta kojeg je tužitelj predao tuženiku u posjed 9. lipnja 2011. kako je tužitelj ove nekretnine koristio bez naknade, bez posebnog ugovora o koncesiji, i za djelatnosti koje ne spadaju u lučke djelatnosti. Između stranaka je u pogledu ovih objekata sklopljen sporazum od 4. svibnja 2010. u kojem je utvrđeno da tužitelj nije stekao i da ne može steći pravo vlasništva na ovim nekretninama, slijedom čega je tužitelj priznao da po zakonu nema pravo na naknadu za ulaganje u ove nekretnine te se ujedno izrijekom odrekao svake eventualne tražbine u pogledu nekretnina koje su predmetom sporazuma. Zato je tužbeni zahtjev neosnovan.

Na temelju rezultata provedenog dokaznog postupka i utvrđenih činjenica, prvostupanjski sud je utvrdio da je u sporazumu sklopljenim između tužiteljevog prednika i tuženika od 4. svibnja 2010. utvrđeno da je Djelomičnim rješenjem Hrvatskog fonda za privatizaciju od 3. srpnja 2003., u vrijednost temeljnog kapitala kao pomorsko dobro procijenjeno i ulaganje u objekte na lokaciji u Splitu, Obala kneza Domagoja. Ovi objekti su izgrađeni na pomorskom dobru i smatraju se pripadnošću pomorskog dobra. Zato imaju status propisan odredbom čl. 5. st. 1. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.

Člankom 6. ovog sporazuma stranke su utvrdile da na ovim objektima tužiteljev prednik nije imao pravo vlasništva i druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi, a po zakonu ne postoji pravo na naknadu za ulaganje u ove objekte za koje tužitelj nije ishodio ili ne plaća koncesiju niti s kojima obavlja lučku djelatnost. Pored navedenog, u odredbi čl. 8. ovog sporazuma, tužiteljev prednik se odrekao svake eventualne tražbine s bilo koje osnove u pogledu nekretnina koje su predmet tog sporazuma.

Pored takvog stanja stvari, prvostupanjski sud je ocijenio da je tužbeni zahtjev neosnovan. Sukladno odredbi čl. 5. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama („Narodne novine“ broj: 158/03, 141/06, 38/09 i 123/012; dalje: ZPDML), građevine i drugi objekti na pomorskom dobru koji su trajno povezani s pomorskim dobrom smatraju se pripadnošću pomorskog dobra i na istim se ne može stjecati pravo vlasništva ni druga stvarna prava po bilo kojoj drugoj pravnoj osnovi. Jedini način postojanja subjektivnih prava na pomorskom dobru je putem koncesija na temelju kojih se dio pomorskog dobra djelomično ili potpuno isključuje iz opće upotrebe i daje na posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje fizičkim i pravni osobama, a prema odredbi čl. 28. st. 1. ZPDML-a. Za takvu koncesiju se plaća godišnja koncesijska naknada. Nije sporno da tužitelj nije imao koncesiju na ovom dijelu pomorskog dobra niti je plaćao naknadu za koncesiju pomorskog dobra.

Prema odredbi čl. 29. st. 2. ZPDML-a, ako ovlaštenik koncesije izgradi građevinu na pomorskom dobru, ima pravo da u slučaju opoziva koncesije, na naknadu za takvu građevinu koja je pripadnost pomorskog dobra u razmjeru prema vremenu za koje je prikraćen u korištenju koncesije. Takva naknada ne može premašiti vrijednost građevine u trenutku opoziva.

Pored navedenog, i prvostupanjski sud je utvrdio da se tužiteljev prednik odredbom čl. 9. sporazuma sklopljenog s tuženikom, odrekao svake eventualne tražbine, pa s tim u vezi i tražbine iz tužbenog zahtjeva. Pored takvog stanja stvari, prvostupanjski sud je primjenom pravila o teretu dokazivanja (čl. 221.a ZPP-a) odlučio o neosnovanosti tužbenog zahtjeva.

Odluka o troškovima parničnog postupka donesena je primjenom odredaba čl. 154. i čl. 155. i 163. ZPP-a.

Tužitelj je protiv ove presude podnio žalbu u kojoj je naveo da se iz njenog obrazloženja ne da zaključiti zašto je odbijen tužbeni zahtjev kao neosnovan. Nije jasno je li tužbeni zahtjev obijen zato jer tužitelj nema pravo na traženu naknadu ili zato što se njegov pravni prednik odrekao utuženog potraživanja (čl. 9. sporazuma na kojeg se referira prvostupanjski sud). Nekretnine na koje se pozvao tužitelj čine pomorsko dobro. U odnosu na te nekretnine, izvršena je prethodno pretvorba društvenog vlasništva uz zadržavanje tužiteljevog prava korištenja. Sve zemljišno knjižne promjene izvršene su po sili zakona. Sve te nekretnine unesene su u temeljni kapital tužiteljevog prednika. U odnosu na ove nekretnine nije vođen postupak izvlaštenja Dalmacijavina d.d., jer ono nije bilo nikada uknjiženo kao vlasnik ovih nekretnina. Zato ni postupak naknade nije se mogao ostvariti kroz takav postupak. Neovisno o tome tužitelju pripada pravo na naknadu s osnove uloženog u ove nekretnine koje pravo može ostvariti samo u ovom parničnom postupku.

Dakle, tužitelj tvrdi da je sporno ima li tužitelj, odnosno njegov pravni prednik, pravo na naknadu za ulaganje u pomorsko dobro iz vremena režima društvenog vlasništva kada je bio njegov korisnik. Premda tužitelj nije bio koncesionar, suprotno izraženom mišljenju prvostupanjskog suda, tužitelju pripada pravo na naknadu za izvršena ulaganja. Ustav Republike Hrvatske jamči prava stečena ulaganjem kapitala koja se ne mogu umanjiti zakonom ni pravnim aktom (čl. 49. st. 4.). Također, prema općim pravilima obveznog prava, u ovoj pravnoj stvari tužitelju pripada naknada po osnovi uloženi sredstava u tuđu stvar (čl. 1111. ZOO-a). Pozivom na ovu odredbu, tužitelj može tražiti naknadu za uložena sredstva u tuđu stvar (ovdje pomorsko dobro), kao svoj imovinsko pravni zahtjev. Takav svoj zahtjev može ostvariti isključivo putem suda s obzirom da postupak izvlaštenja nikada nije vođen.

Daljnijim žalbenim navodima ističe da, s obzirom na to da je među strankama sporno je li se tužiteljev pravni prednik odrekao i potraživanja iz tužbenog zahtjeva, tužitelj je upravo na okolnost utvrđenja prave volje stranaka u tom pogledu, predložio izvesti dokaz saslušanjem svjedoka Ivana Matkovića, potpisnika tog sporazuma. Odbijanjem tog prijedloga prvostupanjski sud je propustio potpuno i istinito utvrditi činjenično stanje relevantno za donošenje zakonite odluke o tužbenom zahtjevu. Sve da se Ivan Matković odrekao ovog potraživanja, takva njegova izjava bi bila ništetna o čemu je prvostupanjski sud trebao voditi računa po službenoj dužnosti.

Tužitelj je osporio i osnovanost odluke o troškovima postupka. Ako tužitelju ne pripada naknada u iznosu od 75.000.000,00 kn, tada stečajna masa ne dopušta pokriće dosuđenih troškova, pa bi se zato vrijednost predmeta spora trebala odrediti u minimalnom iznosu u skladu s revizijskim maksimumom.

Slijedom navedenog, tužitelj je predložio drugostupanjskom sudu ukinuti pobijanu presudu i vratiti predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Tužiteljeva žalba nije osnovana.

Nakon što je pobijana presuda ispitana na temelju odredbe čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05,

2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP), u granicama dopuštenih žalbenih razloga, pazeći pritom po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9. i 11. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je ona pravilna i zakonita.

Cijeneći utvrđene činjenice i izvedene dokaze ovaj sud dijeli zaključak prvostupanjskog suda o neosnovanosti tužbenog zahtjeva. Ovaj sud u cijelosti prihvata detaljno utvrđeno činjenično stanje iz pobijane presude čije obrazloženje sadrži valjane razloge i ocjenu izvedenih dokaza, kao što u svemu prihvaća i pravilnu primjenu materijalnog prava na tako utvrđeno činjenično stanje. Zato se ovaj sud u ovoj odluci poziva na obrazloženje pobijane presude (čl. 375. st. 5. ZPP-a).

Tužitelju ne pripada pravo na naknadu koju u ovoj parnici želi ostvariti, a razlozi zašto mu to pravo ne pripada, detaljno su obrazloženi u pobijanoj presudi kojoj se kako je naprijed veće navedeno, priklonio i ovaj sud.

Građevine i drugi objekti na pomorskom dobru koji su trajno povezani s pomorskim dobrom smatraju se pripadnošću pomorskog dobra i na njima se ne može stjecati pravo vlasništva ni druga stvarna prava po bilo kojoj drugoj pravnoj osnovi (čl. 5. ZPDML-a).

Jedini način postojanja subjektivnih prava na pomorskom dobru je putem koncesija na temelju kojih se dio pomorskog dobra djelomično ili potpuno isključuje iz opće upotrebe i daje na posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje fizičkim ili pravnim osobama (čl. 28. st. 1. ZPDML-a). Za takvu koncesiju se plaća godišnja koncesijska naknada.

Tužitelj nesporno nije bio ovlaštenik koncesije na tom dijelu pomorskog dobra. Dakle, on nije imao osnovu po kojoj bi se pomorsko dobro isključilo iz opće upotrebe i njemu dalo na posebnu upotrebu, odnosno gospodarsko korištenje. Zato nije sporno da tužitelj nije plaćao ni naknadu za korištenje pomorskog dobra. Pored takvog stanja tužitelj u ovoj pravnoj stvari nema pravnu osnovu za potraživanje naknade iz tužbenog zahtjeva.

Društvo Dalmacijavino d.d. odriče se prema Republici Hrvatskoj i Hrvatskom fondu za privatizaciju svake eventualne tražbine s bilo koje osnove u pogledu nekretnina koje su predmet ovog sporazuma (čl. 9. sporazuma sklopljenog između tužiteljevog pravnog prednika i tuženika; list 22. do 26. spisa).

Svjedok Ivan Matković pored jasne citirane odredbe čl. 9. ovog sporazuma teško može usmenim kazivanjem osnovano dovesti u pitanje ovakvo sporazumno utvrđenje stranaka. Ivan Matković je kao ovlaštena osoba tužiteljevog pravnog prednika bio ovlašten potpisati ovakav sporazum i izraziti slobodnu volju oko njegovog sadržaja, pa i u pogledu odricanja potraživanja na koje se odnosi i ono iz tužbenog zahtjeva. Zato je prvostupanjski sud pravilno odlučio kad nije prihvatio prijedlog za izvođenje dokaza saslušanjem ovog svjedoka.

Tužiteljevo pozivanje na sadržaj odredbe čl. 1111. ZOO-a je razumljivo, međutim, po ocjeni ovog suda ova odredba se ne može osnovano primijeniti u ovoj pravnoj stvari. Vezano uz primjenu te zakonske odredbe treba istaknuti da okolnost što je riječ o nekretninama koje u naravi predstavljaju pomorsko dobro (ono je po svojoj prirodi stvar izvan prometa i predstavlja dobro od općeg interesa za Republiku Hrvatsku na kojem se ne može stjecati

pravo vlasništva ni druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi) sama po sebi ne mora značiti da se institut stjecanja bez osnove ne bi mogao primijeniti. Domašaj te zakonske odredbe proteže se i na pomorsko dobro, jer se pojam imovine i prijelaza imovine u smislu instituta stjecanja bez osnove, ne mora promatrati isključivo u okvirima prava vlasništva. Pojam imovine u smislu čl. 1111. ZOO-a, treba tumačiti u svjetlu obveznog prava. Pod imovinom se ne smatra samo pravo vlasništva i druga stvarna prava, već i svaka moguća korist ili mogućnost povećanja imovine ili prava jedne osobe. Kako se pomorsko dobro daje na korištenje na temelju odluke i ugovora o koncesiji, uz plaćanje koncesijske naknade te kako takva naknada predstavlja korist koju ostvaruje tuženik, načelno je i pri ulaganju u pomorsko dobro moguće primijeniti tu zakonsku odredbu. Međutim, u ovoj pravnoj stvari tužitelj po ocjeni ovog suda nema pravo na isplatu utuženog iznosa naknade ni po toj zakonskoj osnovi. Ovo zato jer je tužitelj bio u posjedu pomorskog dobra bez osnove i nije bio obavezan plaćati koncesijsku naknadu.

Pomorsko dobro nije objekt prava vlasništva niti to smije biti, pa je zato tužitelj i isključen u ostvarenju bilo kakvih vlasničko-pravnih ovlasti na tom dobru.

Zaključno, ukazuje se i na sadržaj odredaba čl. 6. („...a nema po zakonu ni pravo naknade za ulaganje u ove objekte.“) i čl. 8. Stranke su ovim sporazumom u cijelosti uredile međusobne odnose, uključujući i prava i obveze koje na koje se odnosi tužbeni zahtjev.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci (čl. 368. st. 1. ZPP-a).

Zagreb, 14. prosinca 2017.

Predsjednica vijeća
Alica Pelicarić, v. r.

Za točnost otpavka – ovlaštenu službenik
Brankica Curman

U. Z. B. Vragjovic